

accessi. 2013.

Pro Conventu Zahroczymensi.

I

Ordynacye Prowincialne

Przy oddziale Prowincyi Naszey Polskiey od Czeskiey w Przytomnosci Kommissarza Generalnego

ułożone

Roku 1762.

Przestroga

Niechay to Was bynaymniey niezadziwia, Moi Oycowie, y Moi Bracia, że Ordynacye Prowincialne uczynione ieszcze w Roku 1762. y w swych początkach bardzo dobrze, Użytecznie, y Chwalebnie Zachowywane, potym rożnego, według Rożności Ducha Przełożonych, y podległych, doznawaiące Losu, na Ostatek w grubey po wielu Klasztorach zagrzebane niepamięci, Na Nowo Onez w skrze: sić, y Wam wszystkim do Zachowania podać przedsięwzięliśmy. Czyniemy to bowiem nieprzeto; Że podczas Prowincialstwa Brata Naszego mnie Kraiu Ziednoczonego, a Wam wielu pod Imieniem Antonina, dobrze znajomego u- łożone były, gdyż w tey mierze, nie Krwią, ale Duchem rządziemy się. Nie: przeto: Żebyśmy iakowoś Nowość, do Prowincyi w prowadzać chcieli, kto rey naymiley iest, dawnych a Zawsze Świętych trzymać się Zwyczaiow, y za takie niniejsze poczytuiemy Ustawy; Nieprzeto: żebyśmy nieznośny iakowyś Ciężar, na Barki Wasze, Sami niechcąc się go y palcem dotknąć w- kładać mieli, gdyż iako Was, tak y obowiązki wasze, radzibyśmy z Serca dźwi: gali. Ale raczey czyniemy to, iedynie przeto, że na Zeszłey Kapitule, wszyscy Kapitularni Oycowie, gorliwie y usilnie tego się od nas domagali. Macież więc czego ście żądali, y czego Zakonność wasza, tak bardzo pragnęła, to iest, Or- dynacye dawne, do dzisieyszym przystosowane okoliczności. Przyimyiciesz ie z taką uprzeymością, z iaką My Onez Wam podaiemy. Wszak w Nich nie masz nic, wielkiego albo ciężkiego, Lecz tylko środki do utrzymania dobr: ego w Prowincyi Porządku, Stosowanego do Czasu, Mieysć, y Kraju, znay- duią się, y ieżeli są w Nich iakowe obowiązki, to naywiększy y nayosob: liwiey, na Prowincialow y innych Przełożonych. Jeżeli więc My z chę- cią dla Duchowney przysługi Waszey Onym się poddaiemy, zaczżby wy dla własnego Duchownego Pożytku y Zbawienia Swey Duszy tego czy- nić niemieli? Pomnyicie na ów Wyrok Przedwieczney Mądrości. Kto w pomnieyszym wierny iest, ten y w Większym wierny bywa. Kto zaś

w pomnieyszym ładaiaki, ten y w większym ładaiaki bywa. Jezeli więc w Zachowaniu tych pomnieyszych Ustaw wiernemi będziecie, spodziewaycie się, ze Bog w Obfitosci Łask Swoich, w Zmocni Słabość waszą, ze tez w pełnieniu (: do czego Zmierzaią tez Ustawy :) większych Rzeczy, iakiemi są Konstytucye Generalne, Sluby Zakonne, y poprzysiężona Reguła, wiernemi Staniecie się, y poydziecie Z Cnoty w Cnotę, az poki nieuyrzycie Boga w Syonie. Przeciwnie zaś, iezelibyście te pomnieysze Ustawy lekce sobie wazyli, niektore Punkta nie przypadaiące do Gustu, albo wymazywali z tego Pisma, albo rugowali z Swoiey pamięci, albo tez maiąc One na pamięci y Pismie, Skutkiem nie wypełniali Onych, lękaycie się aby według wyroku Chrystusowego, w Nay istotnieyszych Obowiązkach Swoich, niestali się ładaiakiemi, y zato Stra sznego Gniewu Boskiego niesciągneli na Siebie. Wypadła niedawno Definicyi Generalney Rezolucya, aby Nowych Ordynacyi Prowincialnych nieczynić, lubo niniejszym nić nieuwłoczy. Wiecie bowiem Sami dobrze, y nie trzeba Wam powiadać dla czego? y kiedy? taz Rezolucya dana, y ze przed nią więcey, niz nad Dwadziescia Lat, tez Ordynacye uczynione; Przecież zostawuiemy to, Zakonnosci y Gorliwości następcow Naszych, aby w przyszłosci czynili z Niemi, co Im się naylepszego w Bogu zdawać będzie. My zas za rozmyślną wszystkich Definitorow Naszych Radą Stanowiemy: aby tez Ordynacye, w raz z tą Przestrogą Naszą, po Konstytucyach Naszych Generalnych, publicznie czytane były, y wszystkie Ich Ustawy, tak od Przełozonych, iako tez od podległych Ich Zwierzchnosci, wiernie wykonywane zostały; Oco w Czasie Wizyt Naszych, troskliwemi się okazać nieomieszkamy. Zycząc Wam wszystkim za tym Srzodkiem Obfitych Błogosławieństw Boskich; Naszego tez Oycowskiego, Miłosiernie Wam udzielamy.

Fr. Crispinus ytk Ltr Prolis L

w Imie Panskie. Amen.

O Ministrze Prowincialnym.

Poniewaz Większe Dobro, ktore się mieć moze w Kazdey Prowincyi, zasadza się na Urzędzie Ministra Prowincialnego, tudziez na przykładnym y dobrym Jego rządzeniu się, Miłość, Sprawiedliwość, y Gorliwość Seraficzną wyrazaiącym, (: naczym ieżeli Mu zbywać będzie :) wielkiey Ruinie y Upadkowi, Obserwancya Zakonna podpadać musi. Więc od tychże Ministrow Prowincialnych Sprawiedliwie niniejsze Ordynacye Swoy początek biorą. Rzecz bowiem potrzebna iest, azeby Ci nalezycie Urząd Swoy Sprawowali, podług przepisania Kanonow Swiętych, Reguły, y Konstytucyi Generalnych; Starając się usilnie oto, aby Zwierzchnosci Swoiey powierzonym, dobry z Siebie przykład dawali, w Miłosci, gdy tego potrzeba każe, Ich poprawiali, a poprawionym po Oycowsku sprzyiali, Krnąbrnych zaś, y zadney nadziei poprawy nieczyniących, Surowo y przykładnie (: bez Zemsty iednak :) azeby karali, nieprzepuszczaiąc tym, ktorych nieprawość chce mieć exkuzowanych. Dla czego Kanoniczne Wizyty, Zawsze podług Rygoru, bez w Zględu na Osoby, nie dla Ceremonij tylko, odprawowane y kończone być maią. Ale aby w Kazdym Konwencie, y Rezydencyi, oczywiście Reguły S. Konstytucyi y niedawno publikowanych Ordynacyi Generalnych, tudzież niniejszych Prowincialnych uznane było zachowanie. Azatym Minister Prowincialny z Konwentu ktory wizytuie, niema się do innego ruszyć prędzey, poki Oczywiście złych Zwyczaiow w tym Konwencie, podług przepisu niniejszego nieobaczy poprawy, Inaczey czyniąc oprocz cięszkiego grzechu, niech wie otym, ze na Następuiącey Kapitule, przy dokończeniu Urzędu Swego, Scisłe odpowiedzieć winien będzie.

O Syndykowaniu czyli Uiszczeniu się O: Prowinciała.

Od takiego Uiszczenia się Zaden Minister Prowincialny, Zadnym Pretextem y Tytułem, Prerogatywy y Exempcyi, lub apellacyi płocchey, y Zadnego po Sobie Prawa niemaiący, od tych czas wyiętym y excypowanym być niepowinien; Ale na Artykuły y Punkta, przeciwko Sobie zarzucone (: iezeliby przeciw Niemu iakie były :) wyraźnie y dostatecznie odpowiedzieć, tudziez z Urzędu Swego, nalezyty dać Rachunek winien będzie; Oraz roztrząsnienie Swoich Spraw, y Winę czyli Strofowanie (: iezeliby się przytrafiło :) znalezyto pokornie y Cierpliwie, ponosić będzie musiał, przy Całey Kapitule publicznie.

Iako Sprawy Braci maią być rozsądzone.

Oyciec Prowinciał przy dokończeniu Urzędu Swego, Nowo Obranemu Sukcessorowi Swemu, oddać powinien wszystkie Dzieje Prowincialstwa Swego, iako to; Protokuł wszystkich potrzeb Prowincyi, Spraw, Processa, porządnie ułożone y w Księzce na ten koniec Sporządzoney należycie zapisane, Wizyty Konwentow, Księzki Nowiciatow, y w Nich Nowiciuszow, tak że Księzki Professow należycie zapisano, tudzież Archiwium Prowincyi porządnie ułożone. Zaczym Sprawiedliwie zachodzi tu Protestacya, przeciwko niesprawiedliwemu Zwyczajowi, ażeby Ministrowie Prowincialni, w przypadkach Extraordinaryinych y osobliwszych /: do ktorych według Prawa Ordynaryinego podobne Sprawy należą :/ nigdy od Decyzyi formalney, Naznaczenia Kary Ordinaryiney albo Extraordynaryiney obwinionym, bez żadnego Processu, przez siebie lub przez delegowanych od siebie, nieprzystępowali. Lubo albowiem Kanony S., pozwalaią Przełożonym Zakonnym, z Zakonnikami Swoiey Zwierzchności powierzonemi, wielowładnie, mniey uważaiąc opisania Prawo, postępować sobie, nigdy iednak pozwolić niemogą, ażeby bez żadnego Processu Prawnego, bez dwoch przynaymniey Swiadkow, Inquizycye pod przysięgą zeznawaiących, bez oczywistey obwinionego konwikcyi, Dylacyi &c. Do Sentencyi y Dekretu formalnego, niesławę albo też karę Ordynaryiną lub extraordinaryiną nakazuiącego przystępować. Ażeliby sposobem godziwym trafiło się kiedy, obwinionemu karę Ordynaryiną, od Wyższey Władzy postanowioną naznaczyć, Żadnym Sposobem OO: Prowincialowie, raz Dekretem wyrażone kary, odmieniać albo umnieyszać niepowinni; ale na ten czas wspolnie z OO: Definitorami Prowincyi /: ieżeliby tego potrzebę widzieli :/ o odmianę albo umnieyszenie tey udać się, y za obwinionym upraszać wyższey władzy powinni będą. Karania zaś powszechne y zwyczayne, to iest, od własnego Rozsądku y Zdania pochodzące, może O: Prowinciał Sam przez się, umnieyszyć y umiarkować, widząc tego potrzebę.

O Sposobie Odprawowania Wizyt

Poniewaz Prowincya Polska, dla poprzyimowanych Nowych Fundacyi, ato ieszcze po zbyt dalekich mieyscach, y nader przykremi Obarczonych Drogami, bardzo iest rozległa, Wolno za tym będzie Ministrowi Prowincialnemu, podług upodobania Swego zlecić O: Kustoszowi, do Wizytowania tey Kustodiey, w ktorey Aktualnym iest Kustoszem, z tą iednak kondycyą, aby drugiego Roku następuiącego, Sam O: Prowinciał te Konwenty wizytował, ktore do Wizytowania zlecił był OO: Kustoszom.

O Mieyscach Kapituły y Kongregacyach Prowincyi

Dla teyże Samey przyczyny, zbytniey Prowincyi rozległości, Kapituły y Kongregacye

Prowincialne, na potym koleyno, to iest, raz w iedney, drugi raz w drugiey Kustodiey, maią być Stanowione y wyznaczone aby w rowności Definitorowie Prowincyi y inni Kapitularni, ktorzy na Kapituły y Kongregacye schodzić się maią, trudności y fatygi uczestnikami byli. Że zaś Kapituły y Kongregacye, ze wszystkich okoliczności, wszelkiey Modestyi Trzeźwości, y Milczeniu Zakonnym, odprawiać się powinny, przeto Zbytki y inne Excessa zaniechane być maią. Na Kongregacyach Prowincialnych, niema się czynić wielkiey odmiany Familij y Braci, osobliwie Officialistow przed lat trzema, chybaby tego wielka y przynaglaiąca była potrzeba. Kapituły y Kongregacye w tey Prowincyi powinny się Zawsze około Zielonych Swiąt odprawować, iako w czasie, tak do podrozy Braci odmienionym na insze mieysca, iako też O: Prowincialowi do Wizyt odprawowania, bardziey przyzwoitszym y wygodnieyszym, chybaby wielka y osobliwsza inszego na to czasu wyciągała przyczyna.

O Wspolnym Życiu O: Prowinciała

Ministrowie Prowincialni, we wszystkich Konwentach, w ktorych im się w Prowincyi Swoiey przemieszkiwać przytrafi, wyiowszy trzy Dni po przybyciu Swoim, /: w ktorych większą nad innych Miłością y Względem ukszczeni być powinni :/ Życie wspolnie prowadzić niech się Staraią, nie w partykularności dla Siebie, ani dla Sociuszow Swoich nieprzesiedzaiąc, Owszem niech gorliwie Zwyczaju Złego, w Zbytkuiących traktamentach, osobliwszych Potraw y Napojow wystrzegaią się y One znoszą, zgadzaiąc się w tey okoliczności, z Statutami Apostolskiemi, y Praktyką bardzo chwalebną całego Ministerium Generalnego Zakonu Naszego.

O ExProwincialnych Ministrach

Po Zakończonym Urzędzie Każdego O: Prowinciała, deklaruie się że Żadney Prerogatywy y Exempcyi od Życia wspolnego niemaią; Owszem Każdy Exprowinciał podług chwalebnego Zwyczaju dawnego Prowincyi inszych, Starać się powinien będzie, aby rownie z drugiemi prowadził życie; Żeby iednak był wzgląd należyty na Urząd Prowincialski, więc w Chorze y w Refektarzu, Zaraz po Gwardianie Lokalnym, tudzież po Definitorach Aktualnych y Kustoszach, dla Nich naznacza się mieysce przed Wikariuszami /: Zostawuiąc tylko Prawo Wikariuszom Lokalnym do Rządow Familij Im należytego :/ Zaczym u tegoż Stołu w Refektarzu z Gwardianem Lokalnym siedzieć powinni, chybaby byli na Urzędzie Wikaryistwa, to na ten czas na własnym mieyscu, Wikaremu przyzwoitym Siedzieć maią.

O Definitorach Prowincyi

Definitorowie w Każdey Prowincyi, dla tego są postanowieni, aby wraz z O: Prowincialem potrzeby Prowincyi opatrywali, Decydowali, y Rezolucye dawali. Dla czego, nie tylko iest rzecz przyzwoita, ale y bardzo potrzebna, ażeby w Zawiłych y

trudnych przypadkach w Prowincyi wynikaiących, ziednoczonym wnyslem, Ministrowie Prowincyalni z Definitorami obchodzili się, y Ich Rady w Rzeczach trudnieyszych zażywali, chybaby przypadek żadney niemogł cierpieć zwłoki, w Czasie iednak późnieyszym, o nim maią Ich informować. Że zaś dla odległości Mieysc, rzadko z niemi widzieć się w Kole y radzić mogą, więc Listownie przynaymniey, co Im w Bogu lepiey się będzie zdawało niech to nadgradzaią. Definitorowie zaś o wszystkim szczyrze, y według Sumnienia, co w Bogu Osądzą do Oznaymienia O: Prowincyałowi potrzebnego, niech Mu z Oświadczeniem wszelkiego uszanowania donoszą; I dla tey przyczyny OO: Definitorowie koniecznie w Prawie Kanonicznym Ćwiczyć się powinni, azeby w potrzebie do Rzeczy czynienia, na dobrym fundamencie Prawa, większą Sposobność y Łatwość mieli. Żeby zaś y OO: Definitorowie, po Zakonczonym należycie Urzędzie Swoim, nieiaki dla Siebie wzgląd mieli; Postanowia się: Aby po Wikarych Lokalnych u Stołu y Chorze mieysce trzymali; Ieżeliby Ich wiele w iedney Familij było, niech po Wikarym Lokalnym według Wokacyi zasiadaią.

o Kustoszach y Ich Liczbie

Kustoszowie tak Prowincyalni, czyli w Prowincyi zawsze zostaiący, iako też na Kapitułę Generalną iść maiący, żadney w tym przeszkody, na fundamencie Prawa, ieżeli będą z Liczby Definicyi, albo nie, owszem choćby niebyli z Liczby Kapitularnych obrani, nie maią, ani mieć niepowinni; Tego iednak wystrzegać się potrzeba, aby w Prowincyi Naszey pod żadnym Tytułem y Pretextem, Kustoszów niepomnażać, ani w praktykę tego przypuszczać, aby Czterech Kustoszów obierano, to iest, Dwoch Generalnych, a dwoch Prowincyalnych, toby albowiem było, przeciw wyraźney Deklaracyi Klemensa [illegible] o Kustoszach; Dla czego też Sami Kustoszowie na potym, to iest, S: Woyciecha iako Stary Kustosz, a S: Stanisława, iako drugi Kustosz, na Kapitułę Generalną iść maią, Zachowuiąc z tym wszystkim Sposob Obierania Kustoszow Generalnych y Prowincyalnych, w Konstytucyach Apostolskich y Naszych Generalnych przepisany.

o Czynieniu Kommissyi OO: Kustoszom.

Dla wielkiey wyżey namienioney Rozległości Prowincyi Polskiey, z przyczyny nowych Fundacyi, Minister Prowincyalny w iedney Kustodyi znayduiący się w zachodzących Potrzebach y przypadkach, osobliwie żadney Dylacyi Czasu niecierpiących, potrzeba, azeby zlecił O: Kustoszowi własney Kustodyi, nie iakąś Władzę y Moc, do Sprawowania y dania Rezolucyi, na to, co Reguła Seraficzna y Konstytucye Generalne przez się Im przyznaią; Przez co iednak nierozumieią

się

się OO: Kustoszowie mieć wielowładną Władzę y Powagę Ordynaryiną, ale tylko tyle ile Im Iey O: Prowincyał udzieli y pozwoli, nad którego pozwolenie, w cale nic prawnie uczynić niemogą.

o Sukiennicy y Iey Prowizyey.

A ponieważ Reguła S: na Kustoszow y Prowincyałow, wkłada Ciężar Starania się o przyodziewanie Braci y Chorych Opatrywanie; Zaczym Ci wspolnie w tey okoliczności maią być pilnemi, azeby Swemu Urzędowi dostatecznie zadosyć uczynili. Co się zaś tycze Sukiennicy Naszey, Minister Prowincyalny, przez się, lub Przez Delegowanego od Siebie, wizytuiąc Konwenty y Hospicia, w obydwoch Kustodiach mocno przynaglać ma o to, azeby punktualnie Kwota Sukiennic wypłacona była podług proporcyi Każdego z osobna mieysca, dawniey ustanowiona y naznaczona, tak, azeby opatrzenie Odzieżą Każdego Brata, w czasie potrzebnym w Wszelkiey gotowości było. Ieżeliby zaś który Przełożony, w Wypłaceniu Kwoty Sukienniczney był niedbałym albo uporczywym, OO: Prowincyałowie Powagą y Mocą Swoią niech OO: Duchownych obowiązuią, aby iak nayprędzey z Iałmużny Pieniężney Konwentu lub Hospicyi pomienioną Kwotę wypłacili, Czego gdyby OO: Duchowni uczynić niechcieli, osobliwie gdyby to pochodziło, z Namowy Przełożonych Lokalnych, Minister Prowincyalny będzie miał Władzę y Prawo, takich Przyiaciół Duchownych złożyć y odmienić; Przełożeni zaś, nie roztropnie w tey mierze z Ministrem Prowincyalnym obchodzący się, niech będą pewni, że karę złożenia z Przełożeństwa podpadać muszą. Przyzwoita w prawdzie y bardzo potrzebna Rzecz była, aby Każda Kustodia Swą miała Sukiennicę, dla prędszego w Czasie potrzebnym opatrzenia Braci odzieniem, w Konwentach y Hospiciach, w tych że Kustodiach znayduiących się. Gdy iednak w Kustodyi S: Stanisława, Sukiennica Nasza, z niemałą Szkodą zniesiona została; a w Kustodyi S: Woyciecha, iedna tylko, y to w trudnym do Wyżywienia Klasztorze Nowomieyskim znayduie się: Więc OO: Prowincyałowie, z Klasztorow zwłaszcza Ukrainskich, iako Obfitszych, temi rzeczami których tam Łatwieysze, a tu trudne y prawie niepodobne nabycie, opatrywać maią, skutecznie do tego pociągaiąc, y ściśle obowiązuiąc Przełożonych Lokalnych, aby tak Sprawiedliwey Ustawie nie byli przeciwni, y aby iednych zbytniey Iałmużn obfitości, a drugich wielkiey potrzebie, należycie zaradziło się. Gdy zaś taż Sukiennica Nowomieyska, do dobrego zaczyna przychodzić porządku, y już dwiema Warsztatami, Wygodnym Foluszem, Czarną a to w dobrym gatunku Wełną opatrzona zostaie, y zostawać może, y byle tylko należyte miała wsparcie, iedna na Całą Prowincyą wystarczyć zdoła. Obowiązuiemy przeto OO: Prowincyałow, aby bez zezwolenia całey Kapituły, też Sukiennicę No:

wo:

womieyską ruynować, albo na inne przenosić mieysce nieważyli się. Przykre albowiem doświadczenie nauczyło nas, iak wiele złego, takowe rzeczy bywaią przyczyną, ale raczey niech wszelkiey dokładaią Staranności, aby taż Sukiennica, do coraz większego Ładu przychodziła. Na ten koniec, niechay zawsze będzie wyznaczony ieden z Xięży, któryby się tylko tym zatrudniał porządkiem, miał dozor nad Sukiennicą y Sukiennikami, nad Ich Robotą, na Wełnę Osnową, Przędzą, y innemi należytościami. Bracia nieznaiący Próżnowania, y brzydzący się Lenistwem, niechay będą wybierani, y na Naukę do Sukiennicy posyłani. Bracia też Sukiennicy, iako więcey nad innych pracuią, tak też powinni obfitszey od Boga nadgrody, niechay większym od Przełożonego Względów y Kosztu doznaią. Każdy Minister Prowincyalny, przy dokończeniu Urzędu Swego, punktualny Rachunek, Nowo Obranemu Sukcessorowi Swemu, na Piśmie dać powinien będzie w Definicyi, oraz należycie u Syndyka Sukiennicy, z Regestrowaną Perceptą Jałmużny, y Expensą Odzienia Braci, pod Czas Urzędu Swego z Sukiennicy wydane, tudzież Remanent Pieniędzy, Sukna, y Wełny pozostałey Specyfikacyą.

O Braci Chorych.

Pryncypalnieyszy y Osobliwszy Punkt Reguły S. y Miłości Braterskiey teraz przedsiębierzemy, w Względem Braci Naszych Słabych y Chorobą złożonych, którzy nad innych wszystkich, większego w Względu y Starania potrzebuią, y do których opatrzenia należytego, OO: Prowincyałowie y Kustoszowie, bardziey przez Sumnienie Są Obowiązanemi. Ażeby tedy w względem tych Chorych, we wszystkich Konwentach Naszych y Hospicyach, iednostayny był porządek, dla dalszey Chorych y Przełożonych Lokalnych Informacyi, następuiące wyraża się opisanie.

O Infirmaryach

Każdego zatym Przełożonego Obligacyą będzie, Infirmarye Opatrzyć potrzebnemi Sprzętami, iako to, Dzbanuszkami, Miseczkami, Garczkami, Filżankami, Szklankami, Kotłami, Faierkami, Sudaryołami &c. Aby tych rzeczy do Żadnego innego używania niepozwalać, y te wszystkie rzeczy, należycie z Regestrowane, w Każdey Infirmaryi na Szafie, przydawszy ich Regestrzyk, pod Zamknięciem zawsze przechowywać. Infirmarie zawsze uczciwie, czysto y chędogo utrzymywane być maią, Łóżkami, Kocami, y Kołderkami przyzwoite

mi

mi dobrze opatrzone. Gdy tedy Zakonnik Nasz z przyczyny iakiego Defektu, Paroxyzmu, albo Choroby iakiey, potrzebować będzie Infirmaryi, powinien będzie Nayprzód, pokornie, przyszedłszy do Przełożonego, upraszać go, o wyświadczenie Miłości w Chorobiey Swoiey, potrzebney, ieżeliby zaś dla nagłey Słabości, sam przez się tego uczynić niemógł, dosyć uczyni kiedy na ten czas przez innego Zakonnika to Sprawi. Przełożony zaś takim Sposobem proszony, powinien otworzyć wnętrzności Miłosierdzia, y Miłości Braterskiey Bratu Swoiemu, w takiey potrzebie zostaiącemu, wszelkie o nim na Siebie biorąc staranie, tak o Lekarza czyli Doktora, ieżeli być może, albo w niedostatku Jego o Cyrulika, iako też o inne rzeczy dla Chorego potrzebne, choćby też z Naywiększym Konwentu ubogiego miało być kosztem, y z Doktorem lub Cyrulikiem, w Osobie Swoiey Chorego często ma nawiedzać, a co od nich dla Chorego będzie miał przepisane, wszystko bez odwłoki czasu powinien wykonać, y o to ile być może Starać się. Jeżeliby zaś który Przełożony prawdziwie uznał, że Chory dla nie dostatku Doktora lub Cyrulika, albo też Jałmużny pieniężney, na Aptekę y inne Expensa, w Konwencie Jego należytey mieć niemoże wygody, y Sposobu poratowania zdrowia; Na ten czas powinien iak nayprędzey udać się do Ministra Prowincyalnego, ieżeliby zaś tego w bliskości mieć niemógł, to do własnego Kustosza niech pisze, do których będzie należało, naznaczyć Konwent y Mieysce inne, dla poratowania Zdrowia Chorego Brata, ażeby tym Sposobem, Zakonnicy Słabością Ciała obciążeni, niebyli opuszczeni w poratowaniu zdrowia Swego.

O Braci do Służenia Chorym naznaczonych

Tą Intencyą y na ten iedynie Koniec, w każdym Konwencie Naszym naznaczeni być maią Bracia Infirmariuszowie, którzyby Staranie y usługę, w Czasie wynikaiącey potrzeby, Chorym należycie Świadczyć y czynić mogli; A takich Urząd ten będzie; Infirmarią w Należytym porządku y przystoynym ochędostwie Konserwować, Rzeczy do Każdey Infirmaryi nadane y Regestrowane czysto y porządnie pod Zamknięciem przechowywać; O potrzebach wszystkich, czyli to od Doktora przepisane będą, czyli z innych okoliczności pochodzących, wcześnie O: Przełożonego uwiadomić. Łóżka zawsze czystemi Prześcieradłami, a Poduszki Powłoczkami okrywać. Temu Bratu, osobliwie gdzie większa Liczba Braci przemieszkiwa, maią być przyłączeni dway Bracia Młodzi z kuchni, aby do pomocy Tygodniami zawsze byli, z któremi B. Infirmariusz Potrawy dla Chorego, według przepisu Doktora, albo potrzeby Chore

go

go ma dysponować y gotować. Nad to podług chwalebnego w Wielu Prowincyach zwyczaju, po Zaczęciu Jutrzni, gdzie już Bracia napoczątku byli, niech z Choru do Nawiedzenia Chorych w Infirmaryach zostaiących udaią się, a to czynić powinni, z wszelką Skromnością, Cichością y Modestyą Zakonną, wystrzegaiąc się Szemrania, Mruczenia, Wrzasków, y Niepokoiu. Te zaś usługę Miłości Braterskiey, naybardziey w ten czas świadczyć Maią, kiedy którego Brata w Chorobie, niepewnego Życia y powstania z niey poznaią, albo od Doktora otym wiadomość powezmą. We dnie zaś następuiące godziny do nawiedzenia Chorych pilnie zachować maią; iako to, Rano o Godzinie Szostey wszystko około Chorego y Celi Jego czysto ochędożyć powinni, a zaprowadziwszy w Infirmaryi, posiłek przyzwoity Lekarstwom Chorego ma mu być dany. Przed południem, o Godzinie 10. Obiad dla Chorego zanieść do Infirmaryi powinni. Po południu o Godzinie 3. maią od Chorego wynieść rzeczy nieprzystoyne y niepotrzebne; Wieczorem o Godzinie 6. Kolacyą zanieść Choremu powinni, a potym wszystkie potrzeby nocne dla Chorego B. Infirmariusz ma przygotować. Kiedy zaś kto Smiertelnie Chorować będzie, do Przełożonego należeć będzie, w czesnie [illegible] uprowidować go Sakramętami, y dla większey w Duchu Chorego pociechy, przydać mu Spowiednika własnego, dla lepszey w drogę Wieczności wyprawy.

Do czego Obowiązani są Chorzy

Napominaią się Chorzy ościsleyszym Ich przed Bogiem Obowiązku z wielu przyczyn: Jak tylko bowiem Słabość w Sobie wielką y niebespieczną poczuią, ażeby zaraz Przełożonego otym uwiadomili, aby się tak Łatwiey początkom Choroby zabierzeć mogło, aby Życie, (: do którego zachowania, każdy pod grzechem ciężkim iest obowiązany :) w niebespieczeństwo niepodawali; tudzież aby z przyczyny Zaniedbanego Defektu, ubogi Konwent o większą Expens nieprzyprawiali y Familią do niewczasu, z przyczyny Choroby Swoiey nieprzymuszali; Kiedy już Choroba zdaie się, brać znacznie gorę, powinien Chory nieodwłocznie Starać się oto; aby się iako naylepiey z Bogiem poiednał y złączył, co ażeby z większą zasługą uczynił, powinien się, z własności rzeczy wszelkich, które Mu do Używania pozwolone były, wolnym y chętnym umysłem wyzuć y wyrzec, y wszystkie te rzeczy Przełożonemu Swoiemu oddać, a potym gdyby po wyrzeczeniu się własności, trafiło się umrzeć, Przełożony wszystkie rzeczy Zmarłego, niech Braci potrzebnym rozda, z obowiązkiem proporcional-

nym rzeczom, za Duszę Jego modlenia się. Jezeliby zaś chory, do pierwszego przyszedł zdrowia, nowy przed Bogiem zaciąga Obowiązek, do Zawdzięczenia Jemu iako Dawcy Życia, tudzież Zakonowi S. iako Matce maiącey o nim pilne Staranie; A potym ma iść do Przełożonego Lokalnego, a ukłęknowszy, za Miłość Oycowską w Chorobie świadczoną podziękować; Nad to Infirmaryą w którey leżał, czysto y chędogo uprzątnąć powinien, wszystkie rzeczy do Niey należące, w należytym ochędostwie y porządku zostawiwszy, Klucz od Niey B. Infirmariuszowi oddać.

O Przełożonych Lokalnych y Ich złym używaniu Władzy.

Przełożeni Lokalni iakimkolwiek nazywaią się Tytułem, ściśle na Sumnieniu są obowiązani, ażeby należycie tak co do powierzchownych iako też wewnętrznych Rządów, powierzone Sobie Familie rządzili, zawsze z Siebie dobry daiąc przykład, uczciwie y po ludzku niech się z niemi obchodzą. Jezeliby zaś kiedy którym z Familii, iakowa przytrafiło się popełnić niedoskonałość, kiedy niebędzie wielki Exces y kryminał, nayprzód Łagodnemi Słowy, niezmyśloney miłości, niech takowych napomną. Jezeliby zaś tez napomnienie, mało albo w cale żadnego nie miało skutku, na ten czas w Refektarzu, pod czas Kapituły czyli Kulpy zwyczayney, (: nie z Pasyi iednak albo gniewu iakiego :) niech Im Zbawienną Pokutę naznaczą, y tych iako Lekarstwa, niechay oszczędnie y proporcyonalnie używaią, aby w tey mierze Przełożeni niewykraczali przeciw Miłości uczciwego y przystoynego napomnienia Braci, niech się wstrzymuią od Słow grubijanskich, nieuczciwych y nieprzystoynych Terminow; co w prawdzie mocnoby zeszpeciło Przełożonych Urząd y Powagę. Zakonnicy albowiem, zawsze po Zakonnemu maią być traktowani, to iest, napominani, Strofowani y karani. Deklaruie się podobnie, według Kanonow S. Decyzyi, y Generalnych Konstytucyi, że Żadney Przełożeni Lokalni niemaią w cale Władzy, w Wielkich Excessach y Kryminałach, z Zakonnikami pod Władzą Swoią zostaiącemi, tak Prawnie iako też Prawnie, tak co do Kary Ordynaryiney, iako też do Kary od własnego zdania pochodzącey, przystępować y pozwalać Sobie; Ani Żadnego Zakonnika w formalnym osadzać więzieniu, (: wyiowszy niebespieczeństwo ucieczki obwinionego :) Samym albowiem Ministrom Prowincyalnym tylko, takie kryminały według Prawa, Kanonicznie y Prawnie sądzić przynależy.

O Iałmużnach Konwentow y Hospiciow.

Iałmużny Konwentow y Hospiciow pieniężne, ażeby Przełożonym Lokalnym

nie obciążały bardzo Sumnienia, potrzebuią niejakiego pomiarkowania; Więc dla ulżenia tego Ciężaru; Postanawia się: iako wyraźnie opiewaią Decyzye Generalne; ażeby bez Konsensu y porady Dwoch Oycow, to iest: O. Wikarego, y drugiego O. roztropnego y rozsądnego teyże Familij, Swoią Władzą y Powagą znacznieyszych lub potrzebnych mniey, wydatkow nieczynili, tak przez Przyiaciół Duchownych iako też y innych Substytutow, ale kiedy się przytrafi potrzeba iaka, niech się na ten czas pomienionych Oycow poradzą, ieżeli słuszna y dostateczna, Rekursu takiego do pieniędzy będzie potrzeba.

O Iałmużnach Zbytecznych

Ieżeliby kiedy O: Prowincyał w ktorym Konwencie Iałmużny Pieniężne nad zwyczayną potrzebę zbytnie zastał, albo gdyby Konwent, zbytnio, tak Mszami był obciążony, żeby w Czasie przyzwoitym odprawić Ich niemogł; Na ten czas do O: Prowincyała będzie należało, dla wsparcia y poratowania drugich Konwentow potrzebuiących, takową Iałmużnę rozporządzić, byle iednak wprzód, wszelkiemi był opatrzony Konwent potrzebami, w ktorym takowa iest Iałmużna.

O Wikarych Lokalnych

Urząd Wikaryjstwa we wszystkich Prowincyach, na trzy Gatunki zazwyczay iest podzielony; Insi albowiem są Wikariuszowie Lokalni, Insi Prowincialni, a Insi Kapitularni. Wikariuszowie Lokalni dopomocy Gwardianom przez Definicyą Prowincialną naznaczeni y postanowieni; Pod bytności Swoich Gwardianow w Domu, powinien z Urzędu Swego Choru ustawicznie pilnować, y wynikaiące Familij potrzeby, O: Gwardianowi poufale przełożyć, y w innych okolicznościach z drugiey go Radą wspierać. Pod niebytności zaś Gwardianow osobliwie przydłuższey według teraźnieyszych Decyzyi Generalnych Zakonu Naszego, Zupełne Rządy Konwentu do Nich należą, tak dalece; że Gwardiani nieprzytomni w Konwencie, tey władzy Im pozwoloney, użyć, albo Im się sprzeciwić cale niemogą. Ieżeliby zaś, pod czas Rządow Swoich, Wikariuszowie Exces iaki popełnili, nie od Gwardianow Swoich, ale od Ministrow Prowincialnych maią być strofowani y karani. Zgoda albowiem między Gwardianem y Wikarym zawsze potrzebna iest, aby iednym Duchem, rowną Gorliwością, o Utrzymanie Zakonney obserwancyi, y dobro powszechne starali się. Pomienieni Wikariuszowie y Gwardiani, przez Lat trzy maią być na iednym mieyscu. Ieżeliby zaś kiedy potrzeba było Wikariuszow, albo na Wyższy Urząd obrać, albo też iako w

całe

całe za niezdolnych do tego Urzędu poznani. Na ten czas mogą Ministrowie Prowincialni niemi, iako Im się naylepiey zdać będzie dysponować.

O Wikarych Prowincialnych

Wikariuszowie Prowincialni pod niebytność Ministrow Prowincialnych do Rządow Prowincyi zazwyczay bywaią obranemi, Ieżeliby albowiem, przed dokończeniem Lat trzech Prowincyał umarł, a Wikarego Prowincialnego postanowić potrzeba było, taki Wikary według Konstytucyi Generalnych, zawsze powinien być pierwszy Definitor, y ten od Ministra Generalnego, albo Wikarego Iego powinien być potwierdzony. Do Niego tedy będzie należała, zwyczayna Władza y Powaga, Rządzić Prowincyą y Konwenty wizytować, Kapitułę następuiącą zwołać y wyznaczyć, y na takiey Kapitule ma Prawo Vocis Activae et Passivae to iest, że może tak na innych wotować, iako też y Sam być obranym. Insi zaś są Wikariuszowie ktorzy obierani bywaią, pod czas Kapituły Generalney, kiedy Ministrowie Prowincialni, do Rzymu na Kapitułę schodzą się; Obieranie takich Wikariuszow, zasadza się na Woli O: Prowincyała, ktory na ten Urząd, może obrać tego, ktorego w Bogu sądzi naysposobnieyszego, czyli to z Definitorow, czyli też z innych Oycow w Definicyi niebędących, przyzwoitsza iednak rzecz iest, iako wyciągaią tego Decyzye Generalne od O: Bonagratia cytowane, ażeby pierwszemu Definitorowi, ieżeliby iakiey do tego niemiał przeszkody, Urząd takowy był zdany. Takowi tedy Wikariuszowie nad to, co Im z Władzy Ministra Prowincialnego będzie udzielono, więcey niemaią sobie pozwalać y przywłaszczać. Aże dla zbyt wielkiey odległości tey Prowincyi od Rzymu, O: Prowincyał, y OO: Kustoszowie, całoroczną prawie podrożą bawić się muszą; Dla tego Ministrowie Prowincialni, według Słuszności obowiązani będą, Wikariuszowi Swemu Zupełną Prowincyi zdać Władzę zostawuiąc Sobie ustawiczne z nim przez Listy porozumienie, w zaiemnie zaś Wikariuszowie Prowincialni, winni będą Swoich Prowincyałow Dyspozycyą Listowną, punktualnie zachować y pełnić.

O Wikarych Kapitularnych

Wikariuszowie trzeciego Gatunku czyli Kapitularni, Są Ci, ktorzy pod czas Kapituły Prowincialney, pod niebytność Gwardianow Swoich Rządzą Konwentami, ieżeli niebędą Dyskretami, z tym wszystkim, Listownie od O: Prowincyała maią być approbowani. Ieżeliby zaś Wika

riusze

nuszowie Lokalni byli Dyskretami, w ten czas na Ich mieysce do Krągow Familij od Ministra Prowincialnego Listownie obrani będą do tey Familij zdolnieysi y sposobnieysi, według okoliczności Osob y Mieysca, żadnego niemaiąc wzglęgu na Starszeństwo y Lata Zakonne, co większa z inszey Familij mogą być obrani Instrumentem O: Prowinciała, y potwierdzeni. Wikariuszowie Kapitulni, zupełną maią Władzę y Moc, Gwardianom przyzwoitą, w Chorze, w Refektarzu, na mieyscu Gwardianow zasiadaią. A chociaż pomienieni Wikariuszowie Kapituły lub Kongregacyi Prowincialney, do inszego mieysca przenosić się Dyspozycyą mieć będą, nieprędzey iednak, w ktorym przydują ruszyć się powinni, [illegible] Gwardian albo przynaymniey Wikary inszy na te mieysce nieprzyjdzie; y od [illegible] o Stanie Konwentu, Zupełnie Informowanym niebędzie.

O Kaznodziejach Urzędzie Ich y Prerogatywach

Względem Kaznodziejow ściśle zachowane być maią ustanowienia Reguły y Konstytucyi [illegible] Jeneralnych, to iest aby nieprędzey do odprawowania Urzędu tego Apostolskiego niebyli przypuszczani, pokiby wprzod całey Filozofij y Teologij biegu nieodprawili, y od Naywyż: O: Generała, Patentow czyli Świadectwa y Approbacyi wyraźney na Kaznodzieystwo niemieli, tudzież [illegible] od Definicyi Prowincialney z zdolnych y sposobnych, w [illegible] Nauk, dobrych Obyczajow uznani, na Funkcyą takową niebędą naznaczeni. Aczkolwiek zaś tey tak wielkiey y świątobliwey Funkcyi, należycie dać mogli zadosyć, [illegible] Pisma Świętego ostrożnie y roztropnie, [illegible] używaiąc, [illegible] do rzeczy Świeckich y [illegible], niech się nieskłonią y [illegible], Owszem Słowo Boże czysto, w prostocie [illegible] y [illegible] Chrześciańskiey, [illegible] Cnot niech [illegible] opowiadaią. Przykazuie się także aby na Ambonach, Historie Świeckie, polityczne y Baieczne niecytowali, ktore nietylko żadnego pożytku w Słuchaczu niesprawuią, żarliwość Kaznodziei Ostabiaią y wyciszaią; ale też Pismu Ś: y Słowu Bożemu, niepomału należytey powagi uymuią. Dla czego surowo się zaleca Kaznodziejom, ażeby Kazania swoie, pilnie y czysto zawsze pisali, tak dalece aby Minister Prowincialny, mógł one przeczytać, ktory także, ile być może, starać się powinien aby gdy iest w ktorym Konwencie na kazaniach bywał, y o przepisanych Punktach dla Kaznodziejow z Kazań Ich, ieżeli one zachowuią albo nie, doskonale się informował. Gdzieby Ministrowie Prowincialni, o pomienione Punkta, kiedy mniey żarliwemi

nied

y niedbałemi pokazali się, niech o tym dobrze wiedzą, że na Następuiącey Kapitule Prowincialney, iżeli Rachunek przed nią Syndykatu, czyli [illegible] się oddać powinni, Kaznodzieje w pisaniu Kazań [illegible], albo gdyby upornie [illegible] do [illegible], Kazań z nich podać niechcieli, albo by [illegible] Apostolskiego Urzędu [illegible], na [illegible], od takowe Kaznodzieystwa powinni być złożeni. [illegible] iednak na [illegible], a [illegible], oprocz nagrody wieczney, wzaiemnie zapłatę Miłości mieć mogli; Ustanawia się, Aby się takiey prerogatywy, dawniey przez [illegible], y teraz [illegible] ustanowieni byli, iako to w Konwentach, oprocz zwyczaynych Porcyi do Stołu, tak na Obiad iako y na Kollacyą, przydatek z Kuchni, y porcyą z Szafarni podług [illegible] okoliczności, Czasu, y Mieysca, ma im się dawać. [illegible] tego [illegible] znać się powinni.

O Liczbie Kaznodziejow.

C[illegible] Ambon, [illegible], tak w [illegible] Kościele iako [illegible] Kollegiacie [illegible], aby [illegible] tam Słuchacza, [illegible] dobrze [illegible] doskonałemi być powinni [illegible], tak w tych [illegible] iako y w wielu innych Kościołach, [illegible] bywaią, a [illegible] Kaznodzieje Warszawscy [illegible] Konferencyi [illegible] y [illegible] innych [illegible] a nadto [illegible]. [illegible] Kaznodziejow [illegible], a iako [illegible] w Używaniu [illegible]. [illegible] inszych tak [illegible] Konwentach, gdzie więcey Słuchaczow na Kazaniach bywać zwykło a więcey też prac, Kaznodzieje do [illegible] maią, iako to, w [illegible], [illegible] dwoch [illegible] Kaznodziejow. Gdzie zaś mało iest Słuchacza, iako to, w Rozyampolu, Rywatkie, Cubieszowie, tam ieden Kaznodzieja [illegible] powinien. Gdzie [illegible] prawie żadnego niemasz Słuchacza, iako to, w Kiełmanie, Lublinie, Konstantynowie, tam Kaznodzieje [illegible] niemaią się naznaczać, ale tylko Extraordynaryini, ktorzyby w Większe [illegible] do Ludzi Święta z Odpustami, w Naszych Kościołach kazywali, y zaproszeni do innych Kościołow, z większą wygodą Czasu, pilnością, y przygotowaniem się należytym, dla pomnożenia Honoru Zakonu, kazywali, y na ten czas zawsze wyżey wspomnionych Prerogatyw Miłości, maią być uczestnikami. Gdzie też Bracia nasi kazuią w Kościołach Farnych, iako to w Ostrogu, Zakroczymiu, Zbrzyziu, Dunajowcach, Nawymieście, Łomży; tam domowi Kaznodzieje wcale nie są potrzebni.

o Lektorach y Ich Urzędzie

Co się tycze Lektorow tak Filozofij iako Teologij, temi Czasy w założeniu Ustanowienia tych czasach, nic wznawiać nie zdaie się, byle tylko gruntownie y doskonale Zachowali Konstytucye Nasze Generalne. Co do Ustawy Regul Swoich danny y prawie wiekopomny, na każdym iednego Lektora naznaczenia Zwyczaiem, po wszystkich prawie Prowincyach praktykuiący się, y owszem dotąd [illegible] utrzymywany, niechay zawsze zachowany zostanie, aby [illegible] Instrukcya Studentow, między dwoch Lektorow, a często nie zgadzaiących się rozdzielona niebyła, opuszczona, uyczczona, iako się częstokroć przytrafiało. Zwyczay też nieczawny wprowadzony, a bardziey uyteczny uczenia Studentow, [illegible] Filozoficznych y Teologicznych z książek, niechay zawsze utrzymywany będzie, a ten drugi Czas, ktorego Lektorowie musieli tak wiele na Pismie, niechay obracaią, na czytanie większych w tychże czasach umieiętności. Zeby zaś tym sposobem więcey maią czasu, y łatwiey mogą się uczyć Studenci, niełączyli przytko swych Nauk, y przed Czasem określonym od Konstytucyi Generalnych; Zalecamy, aby uczyć się Filozofij, w roznych ięzykach bardziey potrzebnych, a osobliwie szczegulnie w Łacinskim ćwiczyli się. Uczyć się zaś Teologij niechay w Ziawie [illegible] doskonaleni bywaią. Lektorowie czyli [illegible] Medyiory, [illegible] Lektorami, niech się [illegible] iednostayne y ciśle w Rządzeniu y Słuchaniu [illegible], [illegible] posłuszenie y zgadzanie się [illegible]. Azatym ieżeliby ktorego Studentow podczas [illegible] pryzwoity, dzieło iny do Miasta miał wysłać, albo wielkiey potrzebie Konwentu, na kwestę na dni kilkanaście wyprawić bez porady [illegible] Lektora nie ma tego czynić, naylepiey bowiem Lektor rozeznać może, ktory do tego Sposobnieyszy, y bez ukrzywdzenia Szkoły być może. Lektorowie zaś gdy będą mieli potrzebę, za Benedykcyą Przełożonego do Miasta wyiścia, podług woli y upodobania Swego, mogą iednego z Studentow wziąść Sobie za towarzysza, w czym Przełożeni niemaią im przeszkadzać, chyba żeby często wychodzących [illegible] z iednym Studentem uważali, w takim albowiem razie, według [illegible] mogą im tego zabronić. Lektorowie tych samych Miłości [illegible], ktore pozwolone są [illegible], nie uczestnikami będą. Ci Lektorowie uwolnieni są od Choru [illegible], a prócz Nieszporow y Mszy y Konwentualney, tudzież iedney [illegible] na dzień Medytacyi. Co się tycze nocnego Choru, wszystkie Dziesiątka y Części [illegible]

zona czasu tego dnia et ad [illegible] Lapsu, powinni na Jutrznią przychodzić do Choru, w dni zaś powszednie nie są obowiązani chodzić na Jutrznią. [illegible] aktualnym Lektorom Naszym mogą być przydawani drudzy, ktorzyby z pierwszemi zaproszeni na opuszczony [illegible] publicznie [illegible] y [illegible] zaleta [illegible] mogli, y [illegible] przytomności pierwszych [illegible] Studentow utrzymywali. [illegible] potrzebnemi [illegible] przymiotami y pięknemi Dowcipami utalentowani, [illegible] aktualnego Lektora, [illegible] być powinni.

o Konferenciach Moralnych

Zaniedbane w niektorych miescach Konferencye Moralne, iako wielu [illegible] tak y Starszym Ziężem Spowiednikom potrzebne, bez żadney [illegible] po wszystkich [illegible] y [illegible], [illegible] w Roku [illegible] na Miesiąc, niech [illegible] y [illegible] tak [illegible] Konferencye, iako [illegible] co do kazan, niech się punktualnie, raz co Miesiąc praktykuie w [illegible] [illegible] Lektorowi daią się do poprawy, [illegible] iych formalnych wyrazile.

o Aktach Szkolnych Publicznych

Co się tycze Aktow Szkolnych [illegible], w tey naszey Prowincyi wprowadzonych [illegible] sposobem niema się pozwalać tego, aby ie w Kościele lub w Chorze, albo z Konkluzyami, czyli Obrazami, pod [illegible] [illegible] [illegible] zalecona, iako przez tym tak y [illegible], niech będzie utrzymywana, azeby [illegible] żadney [illegible] przyczyny, iako już z doswiadczenia mieliśmy. Azatem w [illegible] [illegible], podobne akty [illegible] Konkluzyami pisanemi, albo, ieśli to być może [illegible] dopieniędzy, Drukowanemi, niech się [illegible].

o Zwyczaynym Naczynia Umywaniu.

Do dawnego wielce potrzebnego, pobożnego, y świątobliwego, w Całym Zakonie [illegible] osobna iako [illegible] praktykowany, stosować się Zwyczaiu, w Względem umywania Naczynia w kuchni [illegible], [illegible] przez częste odmiany niemył zaniedbany, y azeby [illegible] utrzymywany był [illegible] stanawia się: Azeby [illegible] wszystkie dni powszednie, [illegible] dni [illegible] y Rekreacyi [illegible] do pomagania w [illegible] Naczyń należeli, w Święta zaś y podczas Rekreacyi, tudzież codziennie po [illegible], te umywanie do Braci [illegible] należało; do ktorey Usługi Sobory [illegible] obowiązani są Bracia Laicy, y ile możność [illegible] pozwoli, [illegible] powinni. w Konwentach zaś większych, gdzie się Studia znayduią, wszyscy [illegible] Seniores, poczowszy od Gwardiana ieden po drugim kolleyno

[illegible] Wydawaniami y Kleryk ieden, jezeli w tey Familiy naydowac się będzie, [illegible] z Kleryzami Studentami, koleyno tę Funkcyą odbywać maią. W Konwentach zaś gdzie [illegible] Nowicyaty, OO: Hebdomadarze [illegible] [illegible] Nowicyuszami Aholitami, toż samo [illegible] czynić. A w Hospicyach, sami Hebdomadarze do tego należeć będą. Przełożeni [illegible], jeżeli w Odbywaniu tego Zwyczaju Niedbałych [illegible], albo [illegible] innych miec będą Zakonników, niech Ich [illegible] kulpy [illegible] do [illegible] [illegible] Oznaymić O: Prowincyałowi, podczas Wizyty odpowiadać będą winni.

O Archivium Prowincialnym y o Urzędzie Archiwisty

Archivium Prowincyi sprawiedliwie w Konwencie [illegible] Warszawskim iako na pierwszym tey Prowincyi Mieyscu powinno być Konserwowane, [illegible] [illegible] Oycow [illegible], a wszczegulności [illegible] Archiwisty, [illegible] [illegible] dawna [illegible] [illegible] niezpadowanego [illegible] [illegible] Archivium do [illegible] [illegible] iest [illegible] [illegible] wszystkie [illegible] Prowincyi Papiery Oryginalne, takie [illegible] potrzebne, w [illegible] porządnie, według Lat Miesięcy y Dni są ingroßowane; tudzież wszystkich Konwentow czyli Fundacyi [illegible] [illegible] Dokumenta, ktore się [illegible] mogły, osobno w Fascykuły na [illegible] mieyscu należycie są poukładane. Zalecamy więc mocno, azeby [illegible] Archivium Prowincyi, w [illegible] [illegible] porządku, zawsze utrzymywane było. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] osobliwie [illegible] w [illegible] [illegible], [illegible] uwiadomiać, tak że też Nowych Fundacyi Oryginały, albo przynaymniey Kopie Autentyczne Archiwiście przysyłać powinni. Tak że też O: Prowincyał wszystkie Procesa y Oryginały, tudzież [illegible] [illegible], należycie [illegible] Archiwiście oddawać powinien będzie. Aby tak [illegible] Prowincyi w Protokule [illegible] pisane, iako też Oryginały w [illegible] [illegible] zawsze były. O: Archiwista iako y Jego Koadjutor, jeżeli go wyznaczonego miec y potrzebować będzie, na Sobie tych rzeczy, które czytać y pisać w Archivium muszą, maią informacyą przysięgą wykonać. Archivium zaś y OO Archiwistowie, szczegulnie do O: Prowincyała należeć będą, ktoremu iednak bez oczywistey potrzeby, y zezwolenia większey Liczby Definitorow, żadnego Oryginału z Archivium wydawać niemaią, ale tylko Kopią Autentyczną tego, czego [illegible] [illegible] mogą. Interessa y potrzeby Prowincyi, o które się opieraiące, czy to [illegible] w [illegible] Nowych Fundacyi, czyli też z innych okoliczności pochodzące, zupełnie do O: Pro

wincyała należeć będą, a nie do O: Archiwisty, chyba żeby mu O: Prowincyał, [illegible] [illegible] potrzeby Prowincyi, w tych iednak zawsze Archiwista do O: Prokuratora Generalnego powinien się udawać.

O Zakrystyi Porządku y o Zakrystyanach.

Zakrystye nasze wielkiego zawsze Starania y [illegible] [illegible] azeby dla nieporządku y niedbalstwa Zakrystyanow, sprzęty Boyu poświęcone, a czasem wiele [illegible] [illegible] nie [illegible], [illegible], albo [illegible] [illegible] y [illegible] [illegible] niezyli. Czemu zapobiegaiąc, następuiące naznaczaią się [illegible]. [illegible] [illegible] Zakrystyi Warszawskiey, gdzie zawsze wielki [illegible], Pasku [illegible] y [illegible], [illegible] [illegible] Zakrystyan naznaczony [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] Zakrystyi [illegible] [illegible] [illegible], [illegible], obchodzić się, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] przykład [illegible], [illegible] y [illegible] Zakonnemu, z Uważaniem należytym w Zakrystyi przyimować y [illegible], a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], zawsze [illegible] w Zakrystyi, [illegible] [illegible] ostawiać niepowinien. Nieczeliby kiedy Kleryk [illegible], [illegible] [illegible] w tey Familiy znaydował się, ten do Usługi [illegible] [illegible] niech będzie applikowany, y z Zakrystyanem powinien będzie, Ołtarz wielki czysto trzymać, ieżeliby zaś Kleryka niebyło to Zakrystyana Ołtar. [illegible] [illegible]. O. Zakrystyan zaś [illegible] powinien będzie [illegible] [illegible] po Konwentualney [illegible] Ołtarza [illegible] [illegible] Regularney, kiedy [illegible] oba, y [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Refektarza [illegible] na [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], y Stołę, chodzić do Choru w [illegible] [illegible]. W Innych zaś Konwentach, OO: Wikaryuszowie, zupełne Zakrystyi powinny mieć Rządy, w ktorych ieżeli Kleryk w Familiy będą, w całe należeć będą do ich dyspozycyi. Ieżeliby zaś w Konwencie Studenci znaydowali się tylko, więc y ci Miesiącami do Usługi Zakrystyi, maią być koleyno naznaczani od Swoich OO Lektorow. Gdzie zaś są Nowicyaty, Magistrowie Nowicyuszow ieżeli Gwardianami będą, to na ten czas Vice Magistrowie, Rządy y Dyspozycyą Zakrystyi trzymać powinni, azeby Klucze od Zakrystyi y Kościoła, zawsze, iako Konstytucye Generalne wyraznie przy [illegible] [illegible] Profesie zostawali. Nowicyusze zaś Klerycy, Miesiącami Ustawicznie, do Usług y Pracy Zakrystyi niech naznaczeni będą; azeby takim Sposobem w dobry [illegible] się porządek y pracę. Na Hospicyach zaś [illegible] [illegible] oprocz aktualnych Kaznodziejow, Klucze Zakrystyi y Kościoła trzymać powinien, y [illegible] co do Zakrystyi należy pilnie robić. We wszystkich Zakrystyach, w Każdym Konwencie [illegible], porządnie y należycie, wszystkie Zakrystyi

rystyi Sprzęty, Ręką Przełożonego mają być na dwie Ręce z Regestrowane, a te Regestr Rzeczy Zakrystyi, ieden ma być u Przełożonego, a drugi u Zakrystyana. Przełożony tak umnieyszenie Sprzętow y Rzeczy Zakrystyi, iako też przybycie Nowych pilnie ma notować y na Wizycie ten Regestr O: Prowincyałowi pokazać powinien.

O Czystości y Ochędostwie Kościołów Naszych

Wielce przedtym zalecone były, Czystość czyli Ochędostwo Kościołow y Konwentow Naszych, temi zaś czasy zbyt zaniedbane y opuszczone wydaią się. Że tedy do Klasztorów, gdzie Studia są, do Kleryków gdzie się Seminaria znayduią, a w Nowicyatach do [illegible] należą [illegible], Czystość y Ochędostwo Kościoła, Ołtarzy, [illegible] y Dormitarze należą, OO. Lektorowie y [illegible] Magistrowie, niech się [illegible] starają, aby [illegible] Czystość Kościołom y Konwentom [illegible] przyzwoicie była, y w tym niech karzą będą pilnemi, aby Młodzież [illegible] powierzona, nigdy w pracy Ręczney nie ustawała; y dla tego Officia należycie tak co do Kościoła, iako też Konwentu maią im [illegible], a OO: Lektorowie niech się nie lenią codziennie, po Godzinie Ręczney [illegible] naznaczoney chodzić do Kościoła, dla obaczenia, Ołtarzow, Ławek &c. tudzież obaczyć ieżeli Chor należycie ochędożony iest. Przełożeni Lokalni ieżeli OO: Lektorowie, w tey okoliczności będą widzieli niedbałych, wprzody w Miłości maią ich upomnieć, a ieżeliby napomnienia nieuważaiąc, w swoim niedbalstwie przestawali, w tenczas Studentow, przez [illegible] [illegible] y w Chorze, ażeby swoim Urzędom zadosyć czynili, niech zniewalaią y przymuszaią, ieżeli tak Przełożeni y Lektorowie, zarowno w tym niedbałemi byli, na Wizycie [illegible], że O Prowincyała przykładnie karani być maią.

O Klerykach Professach

Według Konstytucyi Generalnych Klerycy Professi nie maią zaraz po Nowicyacie na Studia być promowowanemi, ale niech pierwey nabytego Ducha w Nowicyacie, przez przyzwoity czas oświadczą dowody. Kiedy na Studia potym [illegible] uznani y promowowani będą, niech się im nigdy czas na Studia naznaczony z Konstytucyi Generalnych nieumnieysza, chyba w wielkiey potrzebie za Radą y zezwoleniem Prowincyi Definitorow, o umnieyszenie Roku iedney O Prowincyał do Ministra Generalnego może się udać.

O Studiach Moralnych

A że częstokroć przytrafia się, że mało uczeni, na [illegible], lub niemaiący sposobnego Talentu do [illegible] wysokich, do Naszego Zakonu wstępuią na Kleryków. Dlaczego ieżeli tacy na Filozofią będą promowowani, a na Examinie Filozoficznym mniey

Sposo

Sposobnemi do Teologii [illegible] czyli [illegible] pokażą się, niech będą odesłani na Teologią Moralną czyli Praktyczną na dwa Roki, którym Lektor Moralny niech będzie naznaczony, y ten by [illegible] innych Prerogatyw, które innym Lektorom przynależą, niech będzie [illegible]. [illegible] zaś Moralni skończywszy Teologią Moralną nie maią być [illegible] nad tych, którzy na Spekulatywie byli, tym iednak różnić się będą, że Urzędu Kaznodzieystwa sprawować niebędą mogli, y Lata na Studia [illegible] naznaczone skończyć będą musieli.

O Spowiednikach.

Spowiednicy zaś do słuchania Spowiedzi Świeckich od [illegible] wyprobowani, niech usilnie Urzędu tego pilnuią, y od Przełożonego w [illegible] na Tablicy [illegible] ieden [illegible] naznaczony, który w Dni [illegible] y [illegible] Penitentow, [illegible] od [illegible], a [illegible] Penitentow, niech w Konfessyonałach [illegible] w dni powszednie kiedy od Zakrystyana zawołani będą, maią do Konfessyonału [illegible] pospieszać. A że w tych Prowincyach w zwyczaiu iest, że [illegible] Studenci z Moralney Teologii examinowani y approbowani na Spowiedników, [illegible] wyznaczać od Przełożonych dla słuchania Świeckich [illegible] [illegible] Przełożonego [illegible] tylko czynili [illegible] na tey Tablicy [illegible] naznacza [illegible] y Spowiednika z Seniorow, niech także [illegible] y ze Studentow [illegible] Spowiednika [illegible], do słuchania Spowiedzi Świeckich [illegible].

O Nowicyatach.

Chociaż temi czasy, dla ostygłey w Sercach Ludzkich Miłości Boskiey, mało [illegible] do [illegible] Młodzieży, [illegible] Stanu [illegible], żeby niektóry [illegible] do Złego się trafi zaraz był przyimowany do Nowicyatu; [illegible] tego Punktu, według ściśle zachowane będą Konstytucye Generalne, woląc raczey mało a dobrych, aniżeli wiele a nieużytecznych mieć Zakonników. Do Ministrow Prowincyalnych należeć będzie, aby zawsze [illegible], pierwsze mieysce y Łatwość aniżeli Cudzoziemcy do Nowicyatow [illegible]. Owszem od tych czas Ministrowie Prowincyalni, niebędą mieli absolutney Władzy przyimowania do Nowicyatow Cudzoziemcow, chyba w Oczywistey potrzebie, y to za Radą y zezwoleniem wszystkich Definitorow Prowincyi, do których będzie należało, sprawiedliwie rozeznać, wiele maią Kandydatow Cudzoziemcow według potrzeby Prowincyi wyznaczyć O: Prowincyałowi do Nowicyatow.

O Magistrach Nowiciatow.

Magistrowie Nowicjuszow, niech dobrze wiedzą o tym, że usilne staranie mieć powinni około Zakonney y uczciwey edukacyi Młodzieży, y mieć powinni Ducha sprawiedliwego rozeznania, oczywiście bez zbytniego pobłażania lub niepotrzebney łaski y zawziętości maią się z niemi obchodzić. Jeżeliby zaś którzy [illegible] sądowani, że Naturalny Kaprys w sobie maią, y za takich uznani byliby, na następuiącey Kapitule lub Kongregacyi Prowincjalney, z takiey Magistery powinni być złożeni. Do tych czas żaden Magister Nowiciatu, własną Władzą y Wolą, ale za radą niektórych z starszych z Celli, niemoże Nowicjusza wolney Wokacyi trwaiącego na świat z Nowiciatu wypuścić, ale wprzód niech zwoławszy Familią, Wotacyą o nim naznaczy, dopiero po Wotacyi niech O. Prowinciała o Wotach Nowicjusza uwiadomi, y od Niego ostatniey Decyzyi niech czeka. Jeżeliby zaś który Nowicjusz, niemaiąc wielkiey Noty Exclusyi z swoiey woli chciał wystąpić, niezaraz powinien być wypuszczony, póki kilkakrotnie [illegible] czasy, a Sukni prosić niebędzie. Nad to wychodząc za furtę z Nowiciatu, w przytomności dwóch albo trzech Zakonników, niech da Dokument swego Ręką podpisany, iako sam swoią Wolą z Nowiciatu na świat wyprosił się. Żeby zaś Ciż Magistrowie Nowicjuszów, z Ustawicznego [illegible] do Przełożonych, tak w częste Kulpowania, iako też Nauczania Nowicjuszów niemieli przyczyny martwienia się, y opuszczenia w należytym dopilnowaniu Młodzieży swey Staranności powierzoney. Zaleca się OO. Przełożonym, aby [illegible] szczególne przypadki, od Ordynaryinego Kulpowania y poprawiania Nowicjuszów wstrzymywali się, owszem ile to być może nawet y w [illegible], Magistrom Młodzież swoią w Refektarzu poprawiać dozwalali, zawsze wzaiemną między sobą zachowuiąc jednomyślność.

O Wotowaniu na Nowiciuszow

Wczynieniu Wotacyi na Nowicjuszów, następuiący Porządek zawsze od tego czasu zachowany być powinien. Po skończonych trzech Miesiącach po Obleczeniu każdego Nowicjusza, Rano od Przełożonego ma być zwołana Familia, którey Przełożony niech przełoży pytanie, co ten [?] o Nowicjuszu na którego wotować maią rozumie, y każdego z osobna, ieżeli co przeciw niemu kto ma, niech się wybada. Na allegowane zaś wotuiących Superyorowi, gdy który [illegible] dane zdania o Nowicjuszu na Magistra iego przyidzie, niech ten że [illegible] wszelkie, [illegible] na karty, z osobna odpowie. Jeżeliby zaś Przełożony, [illegible] Magistra odpowiedzi, poznał w Wotuiących

złośliwą

[illegible] przeciw Nowicjusza, przez danie temuż [illegible] [illegible] Wotacyą iako nieprzyiacielską [illegible], y za [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] Magistrem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Magistrom [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] dobrym Obyczaiom, osobliwie rozsiewaiących niezgody, [illegible] [illegible] [illegible] Zakonego w Zakonie [illegible] [illegible] mało z dobrych [illegible] [illegible] ledwo trafi się [illegible] [illegible], który [illegible] niebył dobrym y [illegible].

O Nieiakiey Prerogatywie y Powinnosci Braci Laikow.

Bracia Laicy Profesi Prowincyi Naszey przy Nowiciatach mieszkaiący, ponieważ [illegible] Kapituła Generalnego Prowincyi, do Definicyi Generalney [illegible] suplikowali o Decyzyą u żaleniem Pierwszeństwa przed Klerykami Nowicjuszami, na którą Supplikę ich, z Definicyi Generalney odpowiedziano, aby o tym w Własney Definicyi Prowincjalney decydowano, która to Definicya lepiey wiedzieć mogła, iak ma w tey okoliczności postąpić. A zatym Prześw. Definicya, polegaiąc tak na Dekrecie Urbana VIII. Papieża Dnia 8. Maja Roku 1631. w tey okoliczności wydanym, iako też funduiąc się na dawnieyszym, w Prowincyi naszey Zwyczaju, [illegible] choćia ten Zwyczay BB. Laików dla Szczupłości był zniesiony, [illegible] Laikom [illegible] postanowiła: Aby pomienieni BB. Laicy Profesi, tak w publicznych iako też prywatnych Obrzędach y Ceremoniach, mieysce brali przed

Kleri:

Klerykami Nowicjuszami, a nie przed Profesami, ani też przed Siegą Nowicjuszami przyjętas [illegible] powinni, iako postanowione iest od Papieża Klemensa XIII dnia 26. Kwietnia R. 1760. Żeby zaś z nadania tey Prerogatywy, Zakonnicy [illegible], y iakakolwiek Kapłanow pogarda, pomiędzy BB. Laikami żadney skargi y pochopu niemiała. Generalnie napominamy się wszyscy BB. Laicy, a oraz [illegible] upraszamy, starali się [illegible] to pokazywać, że o Stanie y Kondycyi swoiey pamiętnemi, y żeby zawsze posłuszności y pokory [illegible] nigdy niezważali się, ale owszem żeby w Pokorze y Cierpliwości, w pracach Zakonnych y świątobliwey Miłości, iako naydoskonalszymi się być starali, tudzież w Urzędach powierzonych, ile być może, żeby zawsze pilnemi, gorliwemi y przykładnemi byli. A ieżeliby kiedy przytrafiło się, żeby który z BB. Laików na Stan y Kondycyą swoię niepamiętaiąc, zuchwałym stawił się y Kapłanom [illegible] Kleryków [illegible], albo innych [illegible] niech będzie karany tym Sposobem: Za pierwszym razem, niech będzie publicznie w Refektarzu dobrze napomniony, za drugim zaś popełnieniem tegoż excesu, niech klęczy na Ziemi podczas Obiadu, y pości o Chlebie y Wodzie. A ieżeliby trzeci raz taki excess popełnił, niech przez trzy dni też umartwienie [illegible] ponosi, ażeby przez takie karanie, nauczył się pokory y uszanowania Stanu [illegible].

O Hospiciach Fundacialnych y w Nich Regularney Obserwancyi

Hospicia w których mieszkaią niektórzy Bracia, dla przypilnowania Fabryki Nowo wznoszącego się Konwentu, ażeby bez Regularney obserwancyi niebyły, owszem ażeby w Nich przemieszkuiący, ażeby od Niey nieodstępowali się; Postanawia się, aby [illegible] ażeby w każdym Hospicium, koniecznie y bez żadney Dyspensy, Chor był cały odprawowany Pacierz albo Officium. Jutrznie następującego dnia, począwszy od Ś. Franciszka, aż do Wielkanocy niech zawsze po Komplecie mawiane bywaią. Od Wielkanocy zaś, zawsze, aż do Ś. Franciszka z Rana przez [illegible] odprawiane będą, y Medytacye [illegible], wynaymniey przez [illegible] mają się czynić. W Dni zwyczayne Kulpy w Refektarzu, także czytanie przy stole maią się zachowywać. A chociaż na takich mieyscach, formalna Klauzura niemasz, z tym wszystkim, dla uniknienia zgorszenia któreby nastąpić mogło, mocno przykazuie się, ażeby Kobiety do Cel Zakonnych wprowadzane niebyły, ale na mieyscu pospolitym y wszystkim powszechnym przyimowano być maią, y żadney choćby też była Szlachetnieyszego Urzędu y Stanu, w Hospiciach Naszych, nocleg niech niepozwalaią, chybaby mieysce było od Rezydencyi czyli mieszkania Braci odległe. Fundatorki w Konwentach świeżey Fundacyi, czyli z Fun-

Da:

damentu całego Konwentu, czyli po części będą Fundatorkami, czyli w Konwentach zupełnie doskonałych y formalną Klauzurę maiących, czyli też inszych w niedołączonych, według dawnego Zwyczaiu Oyczyzny, od Stolicy Apostolskiey, tudzież od wszystkich Dyecezalnych Biskupow w Królestwie Polskim, wolno weyście do Klasztorow Naszych z Familią, iż z Linii prawdziwey pochodzą Niewieściey Płci pozwolone maią, chyba żeby im Wyjęczani przeciwko temu, według Prawa od Stolicy Apostolskiey dane pozwolonego wyraźnie przepisać chcieli, na ten czas [illegible], w tey okoliczności [illegible] zachowywać się powinny.

O Sposobie przyimowania Nowych Fundacyi

Na ostatniem ieżeliby nam iakie nowe Fundacye do Zakonu Naszego Ofiarowane były, Minister Prowincyalny, niech wyznaczy dwóch Braci roztropnieyszych, y w tey okoliczności wiadomszych, ażeby na przyszłą Fabrykę mieysce y wszystkie okoliczności dobrze uważyli, tudzież aby się z Fundatorem o potrzebach do Fabryki należących dobrze umówili a o tym wszystkim, O. Prowincyała zupełnie uwiadomić powinni. Potem O. Prowincyał całey to Definicyi proponować będzie a Definicja ieżeliby się z nim z całą razem zgodnie uznali, że pomieniona Fundacya nam potrzebna, y Zakonowi pożyteczna będzie, na ten czas niech Oni uwiadomią O. Generała, od którego maią koniecznie, niechże dopiero taką Fundacyą przyimuią, y Panu Fundatorowi oświadczą. W innych okolicznościach, według Kanonów y Konstytucyi Naszych Generalnych maią stobie postąpić. Żeby zaś pomienione Konstytucye, lepiey na potym, aniżeli dotych czas zachowane były, dwoch tylko Braci w Zakonności przykładnych, ma być postanowionych na Nową Fundacyą dla przypilnowania onyże Fabryki, według Zwyczaynego Abrysu Naszego, około czego O. Prowincyał ma się starać, aby według opisu Konstytucyi Generalnych był iak naydoskonalszy, Sami zaś Bracia Architektowie tak dla nieumiejętności, iako też dla tylo szkód, które y owey Duszy, y Naszemu Ubóstwu y Zakonom Fundatorskim przynoszą, niech się żadną miarą niewtrącaią. Zakazuie się też, aby na takich Nowych Fundacyach, familiy Braci nieosadzać, póki zupełnie niebędzie zakończona Fabryka, a tak Zakonnicy Nasi, niebędą mieli okazyi, do Relaxacyi y opuszczenia się w Zakonney Obserwancyi, y Konwenta Fundalne zupełnieyszy Braci Komplet będą mieli nie będą mieli tak wiele pożytków Zakonnicy do kontynuowania, na Kaznodzieystwo y inne Urzędy. Przez to także zapobieży się, niepotrzebnym Expensom na wystawienie Hospicium y Kaplic, które dotych czas z niemałym kosztem są budowane. Fabrykanci, czyli do pilnowania Fabryki na Nowych Fundacyach zostaiący, do bliższego Konwentu, maią się schodzić na Elekcyą Dyskreta, przez się albowiem niemogą mieć głosu na Kapitule.

O Prezydentach Hospicialnych

Prezydenci tych Hospicjów które się już Aktualnie znayduią, żadnym sposobem iednym ciągiem nad lat sześć, na iednym lub na dwóch mieyscach Przełożonemi być niemogą, ale tak iak Gwardiani (: których są Uczestnikami Przywilejów :) skończywszy lat sześć, przynaymniey przez Rok ieden bez Przełożeństwa być maią, według Konstytucyi Naszych Generalnych. Nieprzystoi albowiem, ażeby którzy na Przełożeństwie byli, ale raczey przynależy, ażeby Ci, którzy innych Braci, obowiązków Posłuszeństwa uczyli, sami też być posłusznemi, albo nie zapomnieli [illegible] się. Generalnie przeto, tak OO: Gwardianom iako y Prezydentom napomina się, ażeby usilnie opanowania [illegible], ile można y Ubóstwa [illegible] stawili się, o takim Staraniu, na następuiących Kapitułach O. Prowincyał wypytywać się powinien będzie.

O Posłuszeństwie y Uszanowaniu Przełożonych

Iako y kiedy pod Zwierzchnością zostaiący Zakonnicy, swoim Przełożonym powinni być posłusznemi, Reguła S. y Konstytucye Generalne, nauczaią nas dostatecznie; [illegible] ponieważ teraz iednak niektórzy Bracia, Zapomniawszy o powinności swoiey y obowiązkach Profesyi, Rozkazom Przełożonych, nie tylko nieczynią zadosyć, ale owszem, że częstokroć niemi niegodziwie pogardzaią, wręcz nieposłusznemi stawiaią się, y one [illegible] traktuią. Zaczym dla uśmierzenia Zuchwałych y nieposłusznych Braci takich, postanawia się, aby Ci którzy Przełożonym swoim [illegible] dliwie rozkazuiącym, albo iak po Oycowsku napominaiącym, zuchwale się stawili y nieposłusznemi byli, lub Przełożonych zelżywemi słowy częstowali, za pierwszym razem knebel w Zębach nosili, y na Ziemi o Chlebie y Wodzie pościli, a iezeliby za takim napomnieniem y Ukaraniem niepoprawili się, te [illegible] raz Dyscypliny przez trzy dni niech ponoszą. Podobną karą powinni być karani Swarliwi, Obmowcy, Kłamcy y Nasionalność drugim wyrzucaiący, tudzież Ci którzy o wielkich Defektach Braci wiedzą, a Przełożonym o nich [illegible]. Napominaią się tak że Studenci, ażeby z wszelkim uszanowaniem Lektorom swoim, tak według Stanu, iako też dobrych Obyczaiów powolnemi y posłusznemi byli, a iezeli którzy Zuchwale y nieposłusznemi stawili się, zaraz w Refektarzu do publicznego przeproszenia Lektora, niech przymuszeni będą, y knebel w Zębach poty niech noszą, póki O. Gwardianowi zdać się będzie, tudzież na Ziemi o Chlebie y Wodzie niech poszczą, a iezeliby za taką karą żadney poprawy niebyło, na Szkołach Studium niech być przestaną. Przełożeni zaś y Lektorowie, o to się starać maią usilnie, ażeby podług przepisu Reguły S. y Konstytucyi Naszych Generalnych z Braćmi pod

Zak

[illegible] Zwierzchnością zostaiącemi postępowali. Nie Panami ale Sługami [illegible] y [illegible] Zgromadzeniom rozumieć y służyć powinni.

O Milczeniu Regularnym w Refektarzu y O Rekreacyach.

A [illegible] Rekreacye w Zakonnym [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] y [illegible] [illegible] [illegible] Jałmużny y [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w Refektarzach [illegible] podług Konstytucyi [illegible] [illegible] Milczenia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] wszelka w dziecinności [illegible] [illegible] y tey przyczyny [illegible] [illegible] [illegible] potrzeba. Zaczym lepiey w czystey [illegible] [illegible] ani do [illegible] do Refektarza sprowadzać [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Caritatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w Refektarzach [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Wielkanocy, [illegible] Dzień Wniebowstąpienia Pańskiego [illegible] Dzień Bożego Ciała, Bożego Narodzenia, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Chlebiony y karą zapłacony.

O Rekryacyach w Roku

Rekryacyi czyli Karnawałów w Roku, żadnych niema się więcey odprawiać oprócz następuiących, to iest, Przed Postem do Wszystkich Świętych, a ten Karnawał ma się poczynać, według zwyczaiu dawnego od S. Łukasza, aż do [illegible] Listopada inclusive. Potym przed Postem Benedikta nazwanym, Karnawał ma się poczynać, od Dnia [illegible] Stycznia, y trwać aż do dnia Szóstego tego Miesiąca inclusive. Trzeci Karnawał ma się zaczynać, od Niedzieli Mięsopustney, y trwać do Popielcu exclusive.

Żeby

Żeby iednak y w Pocie, nieiaką mieć mogli Dystrakcyą; Postanawia się; ażeby w Miesiącach, Maju, Czerwcu, Lipcu, Sierpniu, y Wrześniu, Przełożeni Lokalni dwa Dni na Rekreacyą wyznaczali, y tego Dnia jedną Połowę Familij dyspensowali na Rekreacyą, a drugiego dnia drugą, dlatego aby Chor z godzinami swemi należycie był Obserwowany. Nad to oto usilnie Starać się maią Przełożeni, ażeby te Rekreacye, z wszelką Modestyą, Spokoynością y Trzeźwością odprawiały się, y nigdy nad Godzinę 10. w Noc, pozwalać niepowinni

O Wychodzeniu Zakonnikow z Konwentow do Miasta.

Częste wychodzenia z Konwentow do Miasta, maią być ściśle zakazane, y tylko Zakonnikom pobożnym, Przykładnym y Trzeźwym pozwalane. Dlaczego Przełożeni Lokalni, maią być Ostrożnemi, ażeby takiego wychodzenia, Pijakom gorszącym y nieumartwionym, nigdy niepozwalali, a ieżeliby kto dla potrzeby iakiey, lub dla Dywertymentu, od Przełożonego pozwolenie miał do wyiścia z Konwentu, powinien się na czas do Stołu Regularnego wracać, ieżeliby zaś po Stole Regularnym powrócił, oprocz inney Kary, niema mieć na ten czas dla Siebie, w Refektarzu Porcyi Zakonney, y takiego Serweta równie z drugiemi powinna być złożona y Sprzątniona. Wychodzącym Zakonnikom Naszym do Miasta żadnym Sposobem niegodzi się bez pozwolenia Przełożonego, naymnieyszey w Szczegulności dla Siebie Kwestować Rzeczy, pod karą Dyscypliny. Osobliwie zaś Zabrania się Kwestowanie trunkow y iakich kolwiek napojow, chyba za Błogosławieństwem O. Przełożonego y to dla wszystkich. Brat zaś Furtyan, ieżeliby kiedy dla ktorego w szczegulności co przyniesioną, powinien Przełożonemu oddać, inaczey ieżeliby się Przełożony otym dowiedział, Brata Furtyana niech ciężko ukarze. Generalnie zaś wszystkich Braci napomina się, ażeby dla potrzeb zmyślonych, y Kwesty iakowey częstego wychodzenia z Konwentu nieszukali przyczyn, ani się wdawać powinni w Interessa Swieckie, ażeby tak niepotrzebnie zatrudnieni, w Duchu opuszczeni od Ozdobności Życia Zakonnego nieodzwyczaiali się.

O Niektorych Punktach do Obserwancyi Zakonney należących

Dla Uchronienia się wielu zgorszenia y naruszenia Sumnienia, zaleca się nayprzod ażeby Ewangeliczne Ubostwo S. Ukochana O. N. Serafickiego Oblubienica, Zakonu iey na własność w Sercach Braci Naszych ustawicznie kwitnęło. Ktoby więc niepomniąc na Ubostwo S. ważył się dla Siebie albo dla kogo innego. Kwestować pieniędze w Sporcie ie nosić lub przechowywać, albo ich dotykać się lub niemi płacić, albo bez Oczywistey potrzeby, bez wiadomości Przełożonego za Pieniądze czego nabywać. Takowy powinien przez trzy dni w Refektarzu na Ziemi pościć o Chlebie y Wodzie, a Jeżeliby drugi raz zuchwale ten Exces popełnił, ~~oprocz wyrażonych kar w Refektarzu~~ niech wyżey pomieniony post, przez trzy dni w raz z Dyscypliną odprawi; A ieżeliby trzeci raz

tez popełnił, oprocz wyrażonych Kar w Refektarzu, w Celi Kustodialney niech będzie Zamknięty do woli O. Prowincyała. A zatym żaden z Braci, niema się ważyć choćby też dla Swieckich bez wiadomości Przełożonego kwestować pieniędzy, pod winą y karą w Wyż wyrażoną. Powtore zakazuie się Surowo Braci wszystkim, ażeby Taiemnic y Sekretow Konwentu, iako to, Korzyci, Dyskursow, Spraw, y Przypadkow Swieckim nieujawiać. Ztąd albowiem nie mała Zakonu S. Wzgarda, y Obelga między Swieckiemi pomnaża się. Ktorzy niewstrzemięźliwi Bajarze, y nieutrzymani w Języku Bracia, oprocz Knybla y Dyscypliny w Refektarzu, Postem o Chlebie y Wodzie maią być poskromieni. A ieżeliby (: broń Boże :) z takowych plotek iakowa Zakonowi S. wyniknąć miała zelżywość, taki daleko więcey y cięzey powinien być karany. Potrzecie wszystkie Roboty, ktore się Zwykły przez Braciią Zakonną wykonywać, nigdy przez Swieckich niemaią być Sprawowane, aleby bez pozwolenia Przełożonego, do takich Robot Swieckich w zywał, niech publicznie w Refektarzu Dyscyplinę uczyni. Teyże Karze podlegaią tacy, ktorzy prócz pozwolenia Przełożonego, Potrawy, lub inne rzeczy Konwenckie Swieckim wydaią. Xięgi także z Bibliotek naszych, z Klasztorow pożyczanym Sposobem wydawać, nie tylko poddanym Zakonnikom, ale y Samym Przełożonym Lokalnym według Dekretow Papieskich w cale niegodzi się. Dan. w Warszawie, na Kapitule Naszey. Dnia 21. Miesiąca maja 1762. Roku.

Effectuatum per Capituli desiderium in Congreg. nostra Definitinali Lomza celebrata. 1785. die 20. Maij. Praeside Dno

Fr Crispinus de Zdzar[illegible] Ex Prov[illegible] mp

Fr. Stanislaus a Martunovia Def: Emer: et Custos Polod: mp

Fr. Procopius a Stanislaco Dffr. et Custos Pro[illegible]. mp

Fr. Cajetanus a Lucovia Deffr [illegible] mp

Fr Mariophilus a Plava Deffinitor Quartus mp

